

www.krasp.org.pl

Konferencja
Rektorów
Akademickich
Szkół
Polskich

Przewodniczący:

prof. dr hab. inż. Arkadiusz Mężyk
Rektor
Politechniki Śląskiej
president@krasp.org.pl

Biuro KRASP:

Krakowskie Przedmieście 26/28
00-927 Warszawa
tel.: 22 55 20 352
fax: 22 55 21 567
biuro@krasp.org.pl

Dokument nr 6/VIII
Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich

**Stanowisko Zgromadzenia Plenarnego KRASP
z dnia 20 listopada 2020 r.
w sprawie wolności akademickich**

W nawiązaniu do propozycji wprowadzenia w szkolnictwie wyższym tzw. pakietu wolnościowego, Zgromadzenie Plenarne KRASP przedstawia następujące stanowisko wraz z jego uzasadnieniem.

Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskiej wyraża przekonanie, że uczelnie w ramach swej autonomii i istniejącego porządku prawnego, w tym Konstytucji RP, gwarantującej wolność i prawa obywatelskie, zapewniają respektowanie wolności akademickich w sposób i w stopniu wynikającym z utrwalonych tradycji uniwersytetu. Oznacza to brak uzasadnienia dla podejmowania przez ustawodawcę prób wkraczania w tę sferę, czemu KRASP musiałaby się zdecydowanie przeciwstawić.

Każda nowelizacja ustawy powinna zostać przygotowana i przeprowadzona przy poszanowaniu zasady partycypacji i dialogu z instytucjami przedstawicielskimi, w ramach inicjatywy obejmującej w sposób kompleksowy, a nie incydentalny, regulacje wymagające zmiany.

Dostrzegając potrzebę promowania zasad etycznych o charakterze akademickim, Zgromadzenie Plenarne Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich przyjęło w dniu 7 czerwca 2007 r. przedłożone przez Fundację Rektorów Polskich opracowanie „Kodeks Dobre praktyki w szkołach wyższych”, nakładające ograniczenia i zobowiązania o charakterze kulturowym na organy uczelni. W ślad za tym powołany został Komitet Dobrych Praktyk KRASP.

Uznajemy dziś za celowe powierzenie temu Komitetowi misji promowania w uczelniach pożądaných regulacji statutowych i rozwiązań organizacyjnych, także nowych, dotąd nie wszędzie istniejących, mających na celu zapewnienie poszanowania wolności akademickich. Wśród takich inicjatyw mogłoby znaleźć swoje miejsce powołanie przez senat, działającej w sposób w pełni niezależny, uczelnianej komisji ds. poszanowania wolności akademickich.

Rektorzy reprezentujący uczelnie członkowskie KRASP przyjmują postanowienie o wszczęciu debaty poświęconej wartościom akademickim, powierzając Komitetowi Dobrych Praktyk KRASP przygotowywanie i przedstawianie propozycji konkretnych działań, tak aby zapewnianie respektowania wartości i wolności akademickich mogło następować przy poszanowaniu autonomii uczelni i bez prawnej ingerencji zewnętrznej o charakterze ustawowym.

Zgromadzenie Plenarne KRASP kieruje do Ministra Edukacji i Nauki zaproszenie do udziału w naszej debacie.

Przewodniczący KRASP

prof. dr hab. inż. Arkadiusz Mężyk

Przewodniczący:

prof. dr hab. inż. Arkadiusz Mężyk
Rektor
Politechniki Śląskiej
president@krasp.org.pl

Biuro KRASP:

Krakowskie Przedmieście 26/28
00-927 Warszawa
tel.: 22 55 20 352
fax: 22 55 21 567
biuro@krasp.org.pl

Uzasadnienie Stanowiska Zgromadzenia Plenarnego KRASP w sprawie wolności akademickich

Do wolności akademickich, obok konstytucyjnego zapewnienia autonomii uczelni (Art. 70 ust. 5), Konstytucja RP zalicza także m.in. zapewnienie wolności działalności artystycznej, badań naukowych oraz ogłaszania ich wyników, wolności nauczania, a także wolności korzystania z dóbr kultury (Art. 73). Wiąże się z tym ściśle prawo do wolności wypowiedzi oraz swobody wymiany myśli i poglądów, co nie może jednak obejmować prawa do głoszenia w uczelni treści sprzecznych z wynikami badań naukowych, naruszających ich wymogi metodologiczne. Nie może to także naruszać prawnego zakazu promowania określonych treści lub zasady poszanowania godności i dóbr osobistych pracownika uczelni (Kodeks Pracy, Art. 111(1)).

Przywołane wartości odwołują się do sfery podstawowych zasad etyki, wartości etycznych i standardów rzetelności naukowej, o których mowa w Kodeksie Etyki Pracownika Naukowego uchwalonym przez Zgromadzenie Plenarne PAN 25 czerwca 2020 r. Wolności te mają charakter niezbywalny i przynależą każdemu członkowi wspólnoty uczelni, niezależnie od jego wyznania i reprezentowanego światopoglądu.

Reprezentując te wartości i działając w granicach obowiązującego prawa, uczelnie wprowadzają lub doskonalą rozwiązania organizacyjne zapobiegające jakimkolwiek przejawom i formom dyskryminacji ze względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, religię, narodowość, pochodzenie etniczne, kulturę, światopogląd, przekonania polityczne, wyznaniowe, orientację seksualną lub przynależność związkową.

Naturalne w środowisku akademickim różnice zdań i poglądów, spory wywołujące napięcia oraz ujawniające emocje powinny, przy poszanowaniu reguł kultury świata akademickiego, znajdować swoje miejsce w ramach wspólnoty uczelni, w której zaistniały. Z tych względów, obok ustawowych procedur dyscyplinarnych stosowanych w celu prowadzenia postępowania wyjaśniającego i wymierzania określonych kar w przypadkach naruszania obowiązujących przepisów, powoływane są niezależne od organów uczelni podmioty wspomagające rozwiązywanie konfliktów, w szczególności takie jak: rzecznik praw akademickich, rzecznik zaufania, centrum mediacji i rozwiązywania sporów, senacka komisja ds. etyki zawodowej.

Sygnatariusze

1. Elżbieta Aleksandrowicz, rektor Akademii Muzycznej im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi
2. Wiesław Banyś, Rzecznik KRASP, Przewodniczący Zespołu Bolońskiego KRASP, rektor Uniwersytetu Śląskiego kadencji 2008-2016, Przewodniczący KRASP kadencji 2012-2016
3. Klaudiusz Baran, rektor Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina
4. Andrzej Bednarczyk, rektor Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie
5. Andrzej Białkiewicz, rektor Politechniki Krakowskiej im. Tadeusza Kościuszki
6. Jarosław Bosa, Przewodniczący KRURiP, rektor Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu
7. Katarzyna Chałasińska-Macukow, rektor Uniwersytetu Warszawskiego 2005-2012, Przewodnicząca KRASP kadencji 2008-2012
8. Roman Cieślak, Przewodniczący Komisji ds. Komunikacji i Odpowiedzialności Społecznej KRASP, rektor SWPS Uniwersytetu Humanistycznospołecznego w Warszawie
9. Sylwester Czopek, rektor Uniwersytetu Rzeszowskiego
10. Radosław Dobrowolski, rektor Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie
11. Lech Dzienis, Przewodniczący Zespołu ds. Współpracy z Polonią KRASP, rektor Politechniki Białostockiej kadencji 2012-2020
12. Milenia Fiedler, rektor Państwowej Wyższej Szkoły Filmowej, Telewizyjnej i Teatralnej im. Leona Schillera w Łodzi
13. Stanisław Głuszek, rektor Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach
14. Marcin Gruchała, Przewodniczący KRAUM, rektor Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego
15. Grzegorz Hańderek, rektor Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach
16. Wojciech Hora, rektor Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu
17. Mirosława Jarmołowicz, rektor Akademii Sztuki w Szczecinie
18. Teofil Jesionowski, Przewodniczący KRPUT, rektor Politechniki Poznańskiej
19. Krzysztof Józwik, rektor Politechniki Łódzkiej
20. Andrzej Kaleta, rektor Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu
21. Bogumiła Kaniewska, Przewodnicząca KRUP, rektor Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
22. Krystian Kiełb, Przewodniczący KRUA, rektor Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu
23. Andrzej Klimek, rektor Akademii Wychowania Fizycznego im. Bronisława Czecha w Krakowie
24. Wawrzyniec Konarski, rektor Akademii Finansów i Biznesu Vistula
25. Radziśław Kordek, rektor Uniwersytetu Medycznego w Łodzi
26. Zbigniew Koruba, rektor Politechniki Świętokrzyskiej w Kielcach
27. Marta Kosior-Kazberuk, rektor Politechniki Białostockiej
28. Piotr Koszelnik, rektor Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza
29. Ryszard Koziółek, rektor Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach
30. Ewa Kurantowicz, rektor Dolnośląskiej Szkoły Wyższej we Wrocławiu
31. Jerzy Lis, Przewodniczący Komisji ds. Współpracy Międzynarodowej KRASP, rektor Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie
32. Marcin Lorenc, rektor Politechniki Opolskiej
33. Wojciech Malajkat, rektor Akademii Teatralnej im. Aleksandra Zelwerowicza w Warszawie
34. Barbara Marcinkowska, Przewodnicząca KRUPed, rektor Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie
35. Marek Masnyk, rektor Uniwersytetu Opolskiego

36. Stanisław Mazur, Przewodniczący Komisji ds. Ekonomicznych KRASP, rektor Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie
37. Grzegorz Mazurek, rektor Akademii Leona Koźmińskiego
38. Arkadiusz Mężyk, Przewodniczący KRASP, rektor Politechniki Śląskiej
39. Ryszard Minkiewicz, rektor Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku
40. Stanisław Mocek, Przewodniczący KRAUN, rektor Collegium Civitas
41. Bartosz Molik, rektor Akademii Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie
42. Jerzy Paweł Nowacki, rektor Polsko-Japońskiej Akademii Technik Komputerowych
43. Jacek Nowakowski, rektor Akademii Techniczno-Humanistycznej w Bielsku-Białej
44. Celina M. Olszak, Przewodnicząca Komisji ds. Infrastruktury Informatycznej KRASP, rektor Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach
45. Zbigniew Osadowski, rektor Akademii Pomorskiej w Słupsku
46. Błażej Ostoja Lniski, rektor Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie
47. Marcin Pałys, Przewodniczący Zespołu ds. Europejskich Sieci Uniwersyteckich KRASP, rektor Uniwersytetu Warszawskiego kadencji 2012 -2020
48. Zbigniew Pater, Przewodniczący Komisji Rewizyjnej KRASP, rektor Politechniki Lubelskiej
49. Krzysztof Polkowski, rektor Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku
50. Jacek Popiel, Wiceprzewodniczący KRASP, rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego
51. Jerzy Przyborowski, rektor Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie
52. Wojciech Pukocz, rektor Akademii Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu
53. Andrzej Rokita, Przewodniczący KRAWF, rektor Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu
54. Jolanta Rudzka-Habisiak, Przewodnicząca Komisji ds. Akredytacji i Rankingów KRASP, rektor Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi kadencji 2012-2020
55. Norbert Szczygiol, rektor Politechniki Częstochowskiej
56. Dorota Segda, rektor Akademii Sztuk Teatralnych im. Stanisława Wyspiańskiego w Krakowie
57. Andrzej Sokala, Przewodniczący Komisji ds. Organizacyjnych i Legislacyjnych KRASP, rektor Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu
58. Piotr Stepnowski, rektor Uniwersytetu Gdańskiego
59. Tomasz Szapiro, Przewodniczący Zespołu Antykryzysowego KRASP, rektor Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie kadencji 2012-2016
60. Tomasz Szczepański, rektor Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach
61. Jan Szmidt, Honorowy Przewodniczący KRASP, rektor Politechniki Warszawskiej kadencji 2012-2020, Przewodniczący KRASP kadencji 2016-2020
62. Krzysztof Szoszkievicz, rektor Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu
63. Władysław Szymański, rektor Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach
64. Sylwester Tabor, rektor Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie
65. Waldemar Tarczyński, rektor Uniwersytetu Szczecińskiego
66. Andrzej Tykarski, rektor Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu
67. Piotr Wachowiak, rektor Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie
68. Przemysław Wachowski, rektor Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi

69. Dariusz Wieliński, rektor Akademii Wychowania Fizycznego im. Eugeniusza Piaseckiego w Poznaniu
70. Przemysław Wiszewski, rektor Uniwersytetu Wrocławskiego
71. Jerzy Woźnicki, Przewodniczący Komisji ds. Strategicznych Problemów Szkolnictwa Wyższego KRASP
72. Jacek Woźny, rektor Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy
73. Arkadiusz Wójs, Przewodniczący Komisji ds. Sportu Akademickiego KRASP, rektor Politechniki Wrocławskiej
74. Jacek Wróbel, rektor Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie
75. Elżbieta Wtorkowska, rektor Akademii Muzycznej im. Feliksa Nowowiejskiego w Bydgoszczy
76. Krzysztof Zaremba, Przewodniczący Komisji ds. Kształcenia KRASP, rektor Politechniki Warszawskiej
77. Michał Zasada, Wiceprzewodniczący KRASP, rektor Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie
78. Elżbieta Żądzińska, Przewodnicząca Komisji ds. Nauki KRASP, rektor Uniwersytetu Łódzkiego
79. Maciej Żukowski, Przewodniczący KRUE, rektor Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu